

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5

OSASTO: C 17

ASIA:

Byssalissa olevan lähetystön raportti n:o 1

Ministeri Holma

Parisissa, 28/1. 1935.

SUOMEN LÄHETYSTÖ

Pariisissa helmikuun 1 p:nä 1935.

N:o 207-68

2 100 Sal. D. 35.

6/2.35.

Ulkoasiainministeriölle, 5 017

Helsinki.

Lähetän tämän mukana kunnioittaen Ulkoasiainministeriölle raporttini Belgiasta n:o 1, joka käsittelee aihetta:

Käynti Belgian ulkoministerin puheilla.

Holma.

B R Y S S E L I S S Ä O L E V A L Ä H E T Y S T Ö .

Salainen.

RAPORTTI n:o 1.

Parisi ssa 28 p:nä tammi kuuta 1935.

2 / 100 Sal. D. 35.

Asia: Käynti Belgian ulkoministerin
puheilla.

4/2. 35

5 017

Käydessäni viime viikolla pikimmältä Brysselissä kävin myös tapaamassa ulkoministeri HYMANSia. Hänhän kesällä jätti paikkansa JASPARille, mutta palasi uudelleen vanhaan ministeriönsä THEUNISin kanssa kreivi BROCCQUEVILLEN kaaduttua viime vuoden lopulla. En ollut näinollen HYMANSin kanssa keskustellut siitä lähtien kun itäpakti kesällä tuli aktuaaliseksi. Koska pidin suotavana että hän olisi asiasta selvillä, käytin tilaisuutta hyväkseni selittääkseni hänelle kantaamme. Hän tiesi ettei meitä ole suoranaisesti pyydetty liittymään itäpaktiin.

Kun olin, tietysti kaikella varovaisuudella, tämän tehnyt, hän sanoi seuraavat sanat: "Belgiahan ei ole suorastaan asiasta kiinnostunut, emmekä sotkeudu asioihin joihin ei ole tarvis sotkeutua, mutta minä puolestani en luota venäläisiin". Sen lisäksi kertoi hän että Belgian parlamentissa t.k. 27 p:nä sosialistit tulevat asettamaan välikysymyksen hallituksen suhtautumisesta Moskovaan. HYMANS sanoi aikovansa vastata ettei Belgian hallituksen kanta p.o. kysymykseen nähden ole entisestään muuttunut (tästä lähemmin alempana). Sitäpaitsi on parlamentin valiokunnassa sosialistien puolelta kysytty samaa

JAKELUOHJE:

Tavallinen.

Jakeluohjemalleja:

Tavallinen.

Tavallinen ja lisäksi ministeriölle.

Ei ulkomaanedustuksen tiedoituksiin.

Ei ulkomaanedustuksen, mutta ulkoasiainministeriön tiedoituksiin.

puolustusministeriltä; joka on vastannut jotenkin seuraavasti: minulla ei ole mitään luottamusta siihen etteikö Moskovan lähetystöstä, jos sellainen tänne perustettaisiin, tulisi sosialistisen propagandan pesäpaikka. Olen siinä suhteessa yhtä epäilevällä kannalla kuin ovat Sveitsin, Hollannin ja Portugalin hallitukset.

Belgian ulkoministeriön poliittisen osaston päälliköltä kysyin, mitä hän viimeaikaisesta pactomaniasta arvelee, mihin hän vastasi luulevansa että LAVAL kaikella nykyisellä aktiivisuudellaan paktiverkon aikaansaamiseksi pyrkii herättämään de facto uudelleen henkiin tunnetun Genève'in pöytäkirjan, joka aikoinaan Englannin kieltäytymisestä raukesi. Hän arveli Englannille käyvän helpommaksi hyväksyä tällaisen paktiverkon kuin silloisen pöytäkirjan. Mielestäni tämä arvelu ansaitsee huomiota.

Palatakseni keskusteluuni ministeri HYMANSin kanssa rajoitun vain vielä sanomaan, että hän piti yleistilannetta Euroopassa Saarın ratkaisun ja Rooman pöytäkirjan jälkeen huomattavasti rauhoittuneempana ja selvempänä varsinkin ottaen huomioon miten arka tilanne pari kertaa viime vuoden kuluessa todella oli.

En voi olla kertomatta että Saarista puhuessamme HYMANS sanoi hieman pilkallisesti: "Mitähän ystävämme TARDIEU nyt sanoo, hän joka vuonna 1919 Versaillesissa vakuuttamalla vakuutti että Saarın asutus on ranskalainen".

Ulkoministerin kannan mukaisesti Belgian lehdistö ei yleensä, mikäli olen voinut huomata, ole ottanut itä-

paktiin nähden nimenomaista asennetta.

[Mitä tulee Ranskan lehtiin, rekisteröin tässä yhteydessä lyhyesti, että äskettäin sekä Le Jourissa sen tunnettu päätoimittaja BAILBY että Journal des Débats'sa - joka muuten on hyvin tyytymätön Puolan ulkopoliittikkaan - lehden ulkopoliittisten kirjoitusten laatija BERNUS molemmat varoittivat hallitusta liiaksi uskomasta itäpaktin aikaansaamisen mahdollisuuteen. Les Actualités-lehdessä senaatin ulkoasiainvaliokunnan presidentti, ent. ambassadööri H. BÉRENGER, joka on ranskalais-italialaisen lähentelyn pääseppiä, huomauttaa että ranskalais-englantilaiselle yhteistyölle voisi olla tärkeätä turvallisuus-kysymyksen kannalta, että Locarnoon liitettäisiin uusi klausuli koskien ilmaturvallisuutta - joka Englantia tyydyttäisi - mutta että hän ei näe mitä hyötyä tältä kannalta voisi olla Roomassa suunnitellusta sopimuksesta koskien Keski-Eurooppaa ja Pariisissa ja Moskovassa "imaginoidusta" itäpaktista. Tämä lausunto ansaitsee mielestäni hyvinkin huomiota.]

x x x

Eilen sosialistit Belgian parlamentissa todella tekivät ylempänä mainitun välikysymyksen koskien hallituksen kantaa Moskovaan nähden, varsinkin silmälläpitäen että Belgian edustaja syyskuussa Genève'issä pidättyi äänestämästä Venäjän tuloa Kansainliittoon. Välikysymykseen oli myös punottu joukko huomautuksia Belgian Venäjän-kauppaan nähden.

Ulkoministeri HYMANS vastasi että hän edelleenkin pelkää Moskovan lähetystön perustamista Brysseliin, koska sii-

tä olisi seurauksena kommunistipropagandan tehostaminen Belgiassa. Mitä taas kauppasuhteisiin tulee HYMANS sanoi niiden kehittyvän hyvin, sillä Belgian vienti Venäjälle on kasvanut vuosi vuodelta. V. 1932 se oli 33,5 milj., v.1933 52 milj. ja v. 1934 110 milj. Belgian fr. Tuontienemmys on laskenut viime vuonna 265 miljoonaan B.fr. oltuaan edellisellä vuonna vielä 400 milj. HYMANS huomautti myös vielä, että esim. Yhdysvallat tunnustivat Neuvosto-Venäjän vientinsä lisäämisen toivossa, mutta että tämä toive on pettänyt. Hollanti, joka ei ole tunnustanut Venäjää, kuuluu niihin maihin jotka vievät eniten Venäjälle.

Sosialistit totesivat kuitenkin, että HYMANSin kanta ei ollut enää niin jyrkkä kuin aikaisemmin (m.m. sanottiin: "la chanson est la même mais le ton a changé"). Samoin toteaa Le Tempsin Belgiassa oleva kirjeenvaihtaja, että HYMANSin vastaus oli reservoidumpi kuin ennen. On kuitenkin lähellä otaksua että Le Temps, joka puolustaa Ranskan hallituksen politiikkaa, tahallaan näkee HYMANSin vastauksessa enemmän reserviä kuin mitä siinä oli.

Välikysymyksen aikana sattui joukko välikohtauksia, joista mainittakoon että kun sosialistien taholta huomautettiin JASPARille, joka syyskuussa oli ulkoministeri, että hän teki tyhmyyden pidättyessään äänestämästä Moskovan tuloa Kansainliittoon, tämä puolestaan vastasi: "Se minkä silloin tein, on minulle luettava kunniaksi".

Holma.

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 57

OSASTO: C 17

ASIA:

Brysselissä olevan lähetystön raportti n:o 2.

Ministeri Holma

Parisissa, 6/3. 1935.

SUOMEN LÄHETYSTÖ

Pariisissa maaliskuun 6 päivänä 1935.

N:o 427-126

7 101 Pal. S. 35.
11/3. 35

5 017

Ulkoasiainministeriölle

Helsingissä.

Lähetän tämän mukana kunnioittaen Ulkoasiain-
ministeriölle raporttini Belgiasta n:o 2 joka käsit-
telee aihetta

Belgian ja Yhdysvaltain välinen kauppasopimus.

Holma.

B r y s s e l i SSA OLEVA LÄHETYSTÖ.

Salainen.

RAPORTTI n:o 2.

Pariisi ssa 6 p:nä maalisk. kuuta 1935.

Asia: Belgian ja Yhdysvaltain välinen
kauppasopimus.

7 101 Sal. D. 35.
11/3.35.
5 C²17

Belgian ja Pohjois-Amerikan Yhdysvaltain välillä on näinä päivinä solmittu laajahko kauppasopimus, jonka yksityiskohdista Antwerpenin pääkonsulinviresto on tehnyt selkoa. Käydessäni pari päivää sitten pikimmältä Brysselissä saatoin havaita miten suurta huomiota tämä sopimus Belgiassa ja sen ulkopuolellakin on herättänyt. Belgian ulkoministeriön kauppasastolla sekä Suomessa viime kesänä käyneen presidentti GERARDIN luona totesin suuren tyytyväisyyden vallitsevan.

Kieltämättä tähän tyytyväisyyteen on olemassa aihetta, sillä sopimus on ensimmäinen Yhdysvaltain jonkun eurooppalaisen valtion kanssa tekemä sopimus, jossa sopimuksellisesti suostutaan tullialennuksiin. Sitäpaitsi sopimus sinänsä on selvä askel nykyisestä rajoituspolitiikasta takaisin vapaampiin kaupallisiin sopimusmuotoihin.

Belgia saa sitäpaitsi todellisen suosituimmuuden perusteella tästä lähtien laskea hyväkseen kaikki ne tullialennukset, jotka Yhdysvallat tästä lähtien myöntävät muille valtioille.

JAKELUOHJE:

Tavallinen
.....
.....
.....

UE 2: A 4.

Jakeluohjemalleja:

Tavallinen.
Tavallinen ja lisäksi ministeriölle.
Ei ulkomaanedustuksen tiedoituksiin.
Ei ulkomaanedustuksen, mutta ulkoasiainministeriön tiedoituksiin.

Jo ennen belgialais-amerikkalaisen sopimuksen allekirjoitusta saatoin huomata Ranskassa eräänlaista hermostuneisuutta kauppasuhteiden johdosta Yhdysvaltain kanssa. Kerrotaan nyt että Yhdysvallat valmistavat mustaa listaa niistä maista, joihin suosituimmuutta ei tulla ulottamaan. Niiden joukossa olisivat Ranska ja Saksa.

Uusi sopimus on mielestäni siksi tärkeä tapahtuma että on ollut syytä raportinkin muodossa siitä mainita.

Holma.

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5

OSASTO: C 17

7 ASIA: _____

Brüsselissä olevan lähetystön raportti n:o 3.

Ministeri Holm

Parisissa 2/4. 1935.

SUOMEN LÄHETYSTÖ

Pariisissa huhtikuun 6 p:nä 1935.

N:o 649-202.

13 102 Sal. D. 35.

10/4. 35

POSTO

Ulkoasiainministeriölle, 5 017

H e l s i n k i.

Lähetän ohellisena kunnioittaen Ulkoasiainministeriölle raporttini Belgiasta n:o 3, joka käsittelee aihetta:

Viimeinen pula Belgiassa ja frangin lasku.

Holma.

B R Y S S E L I S S Ä O L E V A L Ä H E T Y S T Ö .

Salainen.

RAPORTTI n:o 3.

Pariisi ssa 2 p:nä huhti kuuta 1935.

13 102 Val. D. 35.

Asia: Viimeinen pula Belgiassa
ja frangin lasku.

10/4. 35.

5 C17

Oleskellessani äskettäin Brysselissä näyttelyn vuoksi syntyi siellä tunnettu hallituspula, joka johti frangin laskuun. Jouduin täten läheltä seuraamaan sen kulkua.

En epäile hetkeäkään sanoa, että Belgian viime viikkojen pulailmiöiden pohjimmainen syy on poliittinen. Jos poliittinen elämä olisi saatu rauhoitetuksi ja muutaman kuukauden väliajalla säännöllisesti uudistuvat hallituspulat välte-tyiksi, ei luottamus maan taloudelliseen tulevaisuuteen olisi horjunut siinä määrin kuin kävi.

Belgian sisäpoliittinen elämä on sen kautta vino et-tä miltei kaikki porvarilliset ainekset, suhteellisen pientä liberaalista puoluetta lukuunottamatta, ovat sulletut yhteen luonnottoman suureen n.k. katoliseen puolueeseen, joka sisällän-sä pitää mitä erilaisimpia aineksia, mutta joka ei pääse ha-jautumaan luonnollisiin tekijöihinsä senvuoksi että Vatikaani ei sitä halua. Kirjoitin kotia nämä sanat jo helmikuussa 1928 ensi kertaa oleskeltuani lähettiläänä Belgiassa, jolloin tämä luonnon tilanne erikoisesti pisti silmään.

Tämä kiero puolue-elämän pohja aiheuttaa luonnollises-

JAKELUOHJE:

Tavallinen.

Jakeluohjemalleja:

Tavallinen.

Tavallinen ja lisäksi ministeriölle.

Ei ulkomaanedustuksen tiedoituksiin.

Ei ulkomaanedustuksen, mutta ulkoasiainministeriön tiedoi-tuksiin.

ti sen että kaikki suuret ja pienet kysymykset ennenkuin ne tulevat julkisuuteen käyvät katolisen puolueen "kuloaarien" kiirastulen kautta. Se mikä näyttäytyy pinnalla on usein vain voin aikaansaatu kompromissi. On kuvaavaa että BROCCQUEVILLEN hallituskauden loppuaikoina sattui säännöllisesti, että ennen hallituksen kokousta eri ryhmiin kuuluvat hallituksen jäsenet pitivät omat pienoiskokouksensa!

On totta että Belgian taloudellinen asema yleismaailmallisen pulan aikana on vaikea, lähinnä katsoen maan teollisuusasemaan ja sen riippuvaisuuteen viennistä. Mutta on luonnontonta että niin rikas ja hyvin organisoitu maa kuin on Belgia kadotti hermonsa, ja riippui tämä minun käsitykseni mukaan ensi kädessä siitä, ettei pitkiin aikoihin mitään vakavaa yritystä tehty pulailmiöiden helpottamiseksi. BROCCQUEVILLEN hallitukset pysyivät kaikki siinä suhteessa toimettomina, ja kun esim. BROCCQUEVILLE viime kesänä oli saanut parlamentilta täydet valtuudet, hän antoi kuukausien kulua mihinkään ryhtymättä. Tätä valitettiin jo viime syksynä yleisesti diplomaattikunnassa. BROCCQUEVILLE oli vanha taktikko, jolle puolue-elämä ja vallassa pysyminen oli kaikki, jotenpaitsi sekä hän että useat hänen hallituksensa jäsenistä olivat tavalla taikka toisella suurpankkien taikka suurten taloudellisten järjestöjen käsissä. Vastanyt käy ilmi että BROCCQUEVILLEN viimeisessä hallituksessa istuessaan uusi pääministeri van ZEELAND oli laatinut suuren talous- ja työohjelman, jota BROCCQUEVILLE ei ottanut vakavan harkinnan alaiseksi. Pankkien valvonta kuului tähän ohjelmaan. Tästä oli seurauksena että van ZEELAND jätti hallituksen, joka kohta senjälkeen kaatui.

Tämä hallituksen toimettomuus pulan kiristytessä ja siitä aiheutunut luottamuksen väheneminen antoivat sitten lopullisen kolauksen frangille, siten näet että pitkin talvea alkoi mitä häikäilemättömin spekulatio. Kaikki siirsivät rahansa joko kultaan tai ulkomaisiin valuuttoihin tai reaaliarvoihin. Surkeinta on että tässä spekulatiossa suurpankit olivat ensimmäisiä. Kaikkivoipina he estivät jokaisen sekaantumasta asioihinsa.

Tässä spekulatiossa on frangin laskun todellinen materiaalinen syy. Oli spekuloitu terminakaupalla, ja kun frangi ei laskenut mutta kyllä punta, kiihtyi hermostuneisuus. Devalvatio-ajatuksen ottivat vuoden alussa antverpeniläiset erikoisesti ajaakseen, niiden joukossa kauppakamarin presidentti, meilläkin tunnettu JUSSIANT. Tämä on sitä merkillisempää kun v. 1934 Antverpenissä käyneiden laivojen luku oli suurempi kuin koskaan ennen!

On kuvaavaa, ja täten sanovat kaikki Brysselissä oleskelevat ulkomaalaiset, ettei ole ainoatakaan kaupunkia Euroopassa, missä lyksiautojen - sanan huippumerkityksessä - luku on niin suuri kuin Brysselissä. Missään tuskin näkee vanhan auton. Näissä lyksiautoissaan ajelevat ylläkerrotun tyypin edustajat ja valittavat kurjuuttaan.

Lisättäköön kohta että työttömyys on suuri ja että teollisuudella on suuret vaikeudet, mutta väittäisin, ettei viime kädessä tämä seikka ollut ratkaisemassa, sillä mitään vakavaa ei oltu myöskään tehty tilanteen parantamiseksi. Ulko-
maankaupan alalla oli ryhdytty Ranskan esimerkkiä seuraten

suojelutoimenpiteisiin, joiden tilapäisluonnosta ei voi olla eri mieltä.

x

x

x

Näin oli jotenkin tilanne kun kuukausi takaperin punta teki huomattavan hyppäyksensä alaspäin. Tämähän teki belgialaiset spekulantit aivan toivottomiksi.

Mitä teki silloin THEUNISin hallitus? Neljä hallituksen jäsentä, ~~siiden joukossa~~ pääministeri, ulkoministeri, rahaministeri ja talousministeri sekä ulkoministeriön kabinettipäällikkö puhumatta muista tuli heinäsiikkalaumana Pariisiin apua pyytämään. Vaikutus yleisöön ei voinut olla muu kuin paniikin lisääntyminen, koska suuri yleisö ei voinut ymmärtää muuta kuin että suuri hätä oli ovella. (Sillä välin sitäpaitsi punta uudelleen oli noussut melkein vanhaan arvoonsa, en uskalla sanoa Ranskan hallituksen toimenpiteitten seurauksena, mikä olisi ollut ymmärrettävissä.) Mutta THEUNIS ei tullut Ranskan hallitukselta pyytämään sitä mitä odotettiin, nimittäin apua frangin tukemiseksi, vaan hän tahtoi käyttää pulaa ja paniikkia hyväkseen pakottaakseen Ranskan hallituksen myöntämään Belgialle kaupallisia erikois-etuja preferenssitullien, korotettujen kiintiöiden y.m. muodossa, vedoten niihin kauniisiin sanoihin, joita on lausuttu kaikissa kultamaiden kokouksissa. Ranskan hallitus vastasi ei voivansa tähän kohta suostua, koska se pelkäsi heti paikalla siitä aiheutuvia seurauksia Italian, Englannin y.m. puolelta. Muistettakoon että Ranska juuri sillä hetkellä kävi hyvin vaikeita kauppaneuvotteluja Roomassa. Sitäpaitsi tiedän

Ranskan taholta sanotun, ettei tilanne esim. lisätyistä kiintiöistä paranisi, koska ei ole sanottu että nuo kiintiöt voitaisiin täyttää. (Viittaa omaan tilanteeseemme ^{Belgian} puutavaramarkkinoilla, joka monella muulla alalla on samanlainen.) Tästä huolimatta Ranskan hallitus lupasi ilman vastapalvelusta heti 100 milj. frangia vastaavia lisäkiintiöitä sekä lupasi kohta ryhtyä neuvotteluihin laajemman taloussopimuksen aikaansaamiseksi. Sitäpaitsi Ranskan hallitus tarjosi 2 miljardin ranskanfrangin lainan belgianfrangin tukemiseksi. Tätä THEUNIS ei kuitenkaan pitänyt riittävänä, mutta on kohtuutonta väittää, ettei Ranska olisi mitään tehnyt. Sunnuntai-iltana 17/3 THEUNIS tovereineen palasi Brysseliin. Tunti senjälkeen julkaistiin ensimmäinen nippu asetuksia, joiden kautta pankkien ja valuuttain valvonta y.m. järjestettiin. Nämä toimenpiteet tulivat vain viikkoa liian myöhään, sillä edellisen viikon aikana oli useita miljardeja kultaa turhaan valunut maasta. Toimenpiteen turhuus sillä hetkellä näkyi siitäkin, että suurpankit jo olivat lopussa, kassat työpötyhjinä. Pankeissa ei ollut mitään valvottavana.

Kaikki nämä toimenpiteet tuntuivat ulkopuolisista päättäjiltä ja sen kait THEUNIS itsekin huomasi, koska hän seuraavana päivänä vapaaehtoisesti jätti hallituksen ohjokset. Joko hänen piti sulkea pankit ja pysyä kiinni uskonkappaleessaan frangin vanhasta kultapariteetista taikka hänen piti devalvoida, jota hän periaatteellisista syistä ei tahtonut.

x

x

x

Uusi pääministeri van ZEELAND on 42-vuotias, talous- ja rahakysymysten hyvä erikoistuntija, mutta vielä kirjoittamaton lehti. Opinnoiltaan hän on louvainilainen, kuuluen siihen ryhmään n.k. "jeunes catholiques" jolla on sosiaalisissa kysymyksissä varsin vapaamieliset käsitykset ja jolla senvuoksi on paljon yhteyttä sosialistipiirien, varsinkin sen sosialistiryhmän kanssa, joka pyrkien ulos marxilaisesta doktrinäärisyydestä hakee omaa Belgiaan sovitettua sosiaali- ja talousohjelmaa. Tämä viimeksimainittu seikka selittää monta kysymysmerkkiä pulan ratkaisun historiassa.

Kuningas tosin kuten tunnettua pyysi pariinkin otteeseen THEUNISia muodostamaan uuden hallituksen, mutta tämä joka katsoi olevansa puolueisiin nähden liiaksi komprometoitu, piti mahdottomana koota ympärilleen kaikista puolueista kokoonpantu hallitus. Silloin kuningas kääntyi van ZEELANDin puoleen, joka suostui ja joka onnistui.

Porvarillisista puolueista tuli uuteen hallitukseen enimmäkseen vanhoja tuttuja nimiä, jotka eivät anna tälle hallitukselle sen erikoisluonnetta. Van ZEELAND otti itse ulkoministerin taburetin, jolle ent. ulkoministeri HYMANS ei enää voinut jäädä, koska hallitus deklaratiossaan päätti ilmoittaa aikovansa solmia uudelleen diplomaattiset suhteet Moskovaan. Kuten tunnettua HYMANS tätä on vastustanut viimeiseen saakka. Hän jäi kuitenkin uuteen hallitukseen salakuttomana.

Se mikä sensijaan tälle hallitukselle antaa oman

leimansa, on tosiasia, että siinä pitkistä ajoista ovat taas edustettuina sosialistit, ja vielä enemmän etteivät nämä sosialistit VANDERVELDEÄ lukuunottamatta joka istuu salakuttomana, kuulu sosialistipuolueen maltillisimpiin aineksiin vaan päinvastoin mieluummin sen vasempaan siipeen. Siten esim. SPAAK on tunnettu hyvinä radikaalisista mielipiteistään, de MAN on sama mies jonka kynästä on lähtöisin juuri kirjana ilmestynyt uusi suurta huomiota herättänyt sosialistiohjelma, joka päättyy enemmän taikka vähemmän etatistisiin. Samoin DELATRE kuuluu tähän ryhmään, minkä hengenheimolaisuudesta van ZEELANDin kanssa jo ylempänä oli puhetta.

Van ZEELANDin hallituksen deklARATION pääpiirteet ovat jo tunnetut. Pääkohtana on devalvatio säilyttämällä kultapohjan. Ohjelmaan kuuluu edelleen suuri joukko suunnitelmia pankkilaitosten valvomiseksi, luoton kansallistuttamiseksi ja yleensä talouselämän karsinoimiseksi. Tätä varten van ZEELAND parlamentilta pyysi yhdeksi vuodeksi täydet valtuudet, jotapaitsi hän tulee lähettämään parlamentin puoleksi vuodeksi kotia.

Mitä delvalvatioon tulee, van ZEELANDilla kaikkeen ylläsanottuun viitaten tuskin oli enää muuta mahdollisuutta kuin näin menetellä. Häikäilemätön propaganda ja spekulatio olivat maan tähän vieneet. Mutta outoa oli että hän tälle linjalle sai mukaan sosialistit, jotka tähän saakka periaatteellisesti ovat vastustaneet devalvatiota, koska tämä kohdistuu kipeimmin palkannauttijiin ja työläisiin. Tämä antaa meille aihetta hieman lähemmin tarkastella pulan vii-

meistä kautta.

Yöllä 29/3 ja 30/3 välillä parlamentti käsitteli hallituksen deklaraatiota kello 7 saakka aamulla, jolloin se 107 äänellä 54 vastaan sai luottamuslauseen. On erittäin kiintoisaa tarkastaa näitä numeroita hieman lähemmin. Katolista edusmiehistä 31 äänesti vastaan ja yhtä monta puolesta. 9 pidättyi. Liberaalisista 12 äänesti vastaan ja vain 10 puolesta. Toisin sanoen: suurempi osa porvarillisia edusmiehiä äänesti hallitusta vastaan, jonka voitto yksinomaan on luettava sosialistien tiliin. Äänestyksen jälkeen van ZEELAND sanoi ei tyytyvänsä tähän tulokseen vaan heti peräytyvänsä. Kun muutamia tunteja senjälkeen olin pakotettu lähtemään Brysselistä, pidettiin aksiomina että hallitus ei tulisi senaatissa läpäsämään, koska tiedettiin että senaatti erikoisen kylmästi oli suhtautunut deklaraatioon. Tällöin tapahtui ihme. Van ZEELAND pari tuntia kamarin istunnon päätyttyä astuessaan senaatin eteen ei osoittanut pienintäkään väsymyksen merkkiä vaan oli päinvastoin loistokunnossa, joka ei ollut tekemättä vaikutusta senaatin jäseniin, joista toinen toisensa jälkeen alkoi kysellä itseltään, mikä tulee olemaan seuraus, jos tämäkin hallitus menee. Puhuttiin jo yleisesti inflatiosta, puhuttiin 5-miehisestä direktoriosta, puhuttiin kuninkaan diktatuurista (hänen osansa tämän pulan aikana on minulle vielä jotenkin hämärä, mutta alan uskoa että hän, huolimatta kaikesta mitä hänestä kerrotaan, sittenkään ei ole isäänsä verrattavissa ihmisten ja tapausten ~~muuttamisessa~~ tuntijana). Oli miten oli, saman päivän iltana

senaatti kaikkien ihmeeksi suurella enemmistöllä antoi hallitukselle luottamuslauseen. Van ZEELAND päätti jäädä.

Satun tietämään että senaatin mielipiteen muutokseen aivan oleellisesti vaikutti sen presidentin, ent. ministeri LIPPENSin toiminta kulissien takana. Olen useasti viime aikoina LIPPENSin kanssa keskustellut ja siten jo kauan tien-nyt, että hän on ollut devaluation innokkaimpia kannattajia. Tämä Belgian rikkain mies, jonka äskettäinen vaali senaatin presidentiksi itsessään oli oireellinen, pani nyt toimeen kokonaisen koneiston senaatin intimidoinniseksi. Adresseja, kirjeitä ja sähköitä tuli senaatille kaikkialta maasta.

Se mikä pani monet parlamentaarikot epäilemään ja mikä käy ilmi vanhojen puolue miesten kuten JASPARin, JANSONin y.m. devalvatiota ja hallituksen deklaratiota vastustavista puheista, oli pelko että sosialistit tällä tavalla pyrkivät van ZEELANDin selässä pinnalle ja että he siten saavat tilaisuuden yrittää kokeilla ohjelmaansa. Ei ole satuma, että n.k. De MANin ohjelma johon jo viittasin on monen kiirastulen jälkeen juuri nyt saatettu julkisuuteen. Seuraavana päivänä oli sosialistipuolueella kokous, jossa peittelemättä sanottiinkin van ZEELANDin ohjelman, jossa on selviä pyrkimyksiä raha- ja talouselämän valvomiseksi hallituksen puolelta ja joka eräissä kohdin muistuttaa ROOSEVELTIn ohjelmaa, olevan lähellä heidän omaa ohjelmaansa, ja eräs puolueen johtajista sanoikin peittelemättä että "nyt on syytä yrittää kokeiluja".

aineiden varassa. Vaarahan on siinä että jos hintataso, niinkuin monet luulevat, nousee devalvation kanssa rinnan, pakko aikaisemmin tai myöhemmin tulee ryhtyä joko uuteen devalvatioon taikka inflatioon. Devalvatio on silloin vienyt ojasta allikkoon. Toistaiseksi hallituksella ei näy olevan voimaa hallita hintain nousua, ja tyytymättömyys virkamies- ja kaikissa palkasta elävissä piireissä tulee kasvamaan. Devalvatio, joka nyttemmin on määrätty 28 %:ksi, merkitsee sitäpaitsi säästökapitaalille noin 30 miljardin vähennystä.

Englannin hallitushan jo pari viikkoa aikaisemmin, antisipoiden Belgiassa nyt tapahtuneen devalvation, korotti rauta- ja terästuotteiden tullit 33 %:sta 50 %:iin. Teollisuus- ja vientimaana Belgiaan ei ole mikään halveksittava kilpailija.

Ranskan hallituksessa on suunniteltu useitakin toimenpiteitä Belgian devalvation vaikutuksen vähentämiseksi. Tiedän että hallitus pohtii mahdollista surtaxea, kiintiöiden vähentämistä, Belgiaan kohdistuvien tullien korotusta y.m. Ainakaan tätä kirjoitettaessa ei Ranskan hallitus ole vielä mitään lopullista päätöstä tehnyt. Tuntuisi oudolta, jos joihinkin toimenpiteisiin ryhdyttäisiin, koska sellaiset toimenpiteet poliittisesti voisivat vieroittaa Belgiaa Ranskasta. Belgian ja Ranskan traditionaalisen kaupan tyrehtymisen voisi aiheuttaa suuriakin seurauksia Belgian kansainvälisessä asemassa, joita varmaankin Berliinissä suurella tarkkuudella seurataan.

Erittäin araksi tulee myöskin Belgian suhde Luxemburgiin, jonka kanssa sillä on sodan jälkeen 50 vuodeksi tehty tulli- ja rahaunioni. On kuvaavaa että Luxemburg, joka on talouttaan hoitanut loistavasti ja jolla on samat vienti-intressit kuin Belgiella, ei millään tavalla katsonut olevan syytä devalvatioon. Luxemburgissa tosin asutustiheys on pienempi ja maanviljelys laajempi. Työttömyyttä siellä ei ole. Kauan asiaa harkittuaan Luxemburgin hallitus päätti alentaa kultapariteettinsa vain 10 %:lla, joten yhdestä Belgian frangista nyt maksetaan 1:25 Luxemburgin frangia. Tämän se teki keskisäädyn etuja silmälläpitäen, ehkäpä myös peläten Luxemburgiin sijoitettua runsasta ulkomaista pääomaa. Sivumennen mainittakoon että tällä tavalla Luxemburgin raha ensi kertaa tulee autonoomiseksi, oltuaan aikasemmin vuoronperään liitettyä floriiniin, saksanmarkkaan ja belgianfrangiin. Rahojen eriarvoisuus voi varsinkin Pohjois-Luxemburgissa aikaansaada ikäviä kilpailukomplikaatioita. Brysselin ja Luxemburgin välien poliittinen arkuus voi myös saada uuden merkityksen, ja konsulimme Luxemburgissa, joka eilen kävi täällä puheillani, ei peittänyt huolestuneisuuttaan tulevaisuuteen nähden. Teknillisesti tuottaa tämä rahayksikön eroavaisuus molempien maiden välillä sikäli vaikeuksia, että Luxemburgilla on oikeus panna liikkeelle 118 miljoonan frangin edestä seteleitä, vaikka lasketaan että liikkeellä oleva setelmäärä nousee 400 - 500 miljoonaan. Ilman ulkomaista lainaa tilanne siis tuskin selviää.

Tuleeko Washington näissä olosuhteissa ratifioimaan Belgian kanssa äskettäin solmimansa, vapaakauppaam uusia ovia avaavan kauppasopimuksen, on tätä kirjoitettaessa vielä epätietoista.

Siitä en halua ennustella, missä määrin Belgian frangin lasku tulee vaikuttamaan muiden kultamaiden valuuttaan, ja lähinnä Ranskan frangiin. Täällä tietysti virallisesti vakuutetaan, ettei mitään vaaraa ole olemassa, ja tuskin mitään tapahtuu tässä suhteessa niiden kahden kuukauden aikana, joiden kuluessa parlamentti eilisestä lähtien on lomalla. Ranskan olot ovat monessa suhteessa toisenlaiset, Ranska voi, jos kohta ei samassa määrässä kuin Englanti, turvautua itseensä, mutta kieltämätöntä on että Belgian frangin lasku, jota täällä suuresti on paheksuttu, vaikuttaa ainakin psykologisesti. Ranskankin frangiin.

On selvää että suomalaiset viejät niillä aloilla, joissa kontrahdit tehdään belgianfrangeissa, joutuvat ainakin aluksi kärsimään.

6/4. Ranskan Kauppaministeri MARCHANDEAU oleskeli eilen Brysselissä neuvottelemassa van ZEELANDin kanssa uudesta tilanteesta, joka hermostuttaa kilpailuvaaran vuoksi Ranskan teollisuutta ja kauppaa. Sovittiin ettei Ranska ryhdy mihinkään suojelutoimenpiteeseen Belgiaa vastaan sillä ehdolla, että Belgian hallitus valvoo ettei belgialaiset viejät myy Ranskaan halvemmalla kuin ennen. Miten tämä on mahdollista jääköön sanomatta.

Holma.

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5

OSASTO: C17

ASIA:

Braysselissa olevan lähetystön raportti n:o 4.

Ministeri Holme

Parisissa, 8/4. 1935.

SUOMEN LÄHETYSTÖ

Pariisissa huhtikuun 8 p:nä 1935.

N:o 655-205

15 102 Jul. D. 35.

12/4.35

5 17

Ulkoasiainministeriölle,

H e l s i n k i.

Lähetän tämän mukana kunnioittaen Ulkoasiain-
ministeriölle raporttini Belgiasta n:o 4, joka käsit-
telee aihetta:

Belgian frangin lasku.

Holma.

B R Y S S E L I S S Ä O L E V A L Ä H E T Y S T Ö .

Salainen.

RAPORTTI n:o 4.

Pariisissa 8 p:nä huhti kuuta 1935.

15/103 Pal.D. 25

12/4. 35.

Asia: Belgian frangin lasku.

5 C17

Lisäykseksi raporttiini n:o 3 koskien Belgian frangin laskua ja sen seurauksia vielä mainitsen seuraavaa.

Belgian uusi oikeusministeri on määrännyt virallisen tutkimuksen toimeenpantavaksi siitä, ketkä ovat katsottavat syy-päiksi frangin devaluation edellä käyneisiin pörssimanöövereihin ja epäisänmaalliseen spekulatioon.

Parlamentissa on Mons-kaupungin edustaja, joka kuuluu katoliseen oikeistoon, jättänyt lakialotteen, jonka tarkoituksena niinikään on ankaran tutkimuksen toimeenpaneminen syyllisyydestä niihin tempuihin, joiden seurauksena oli devalvatio. Lakiehdotuksessa vaaditaan, että hallitus tarkistaa pankkien ja finanssilaitosten tilit ylläolevaa silmälläpitäen, että tutkittaisiin, keiden kustannuksella ovat ilmestyneet devalvatiota ajavat julkaisut, joita kaikkialla maassa on levitetty, että samoin tutkittaisiin, ovatko ne vientiteollisuudet joita valtio on kannattanut, vaihtaneet saamansa ulkomaalaiset valuutat belgoiksi, y.m.

Nämäkin toimenpiteet todistavat että raporttini, mikäli tulee devalvatioon keinottelun aiheuttamana, ei ollut liioteltu.

Eräissä lehdissä näkyy vaatimuksia että kansainväliset

JAKELUOHJE:

Tavallinen.

Jakeluohjelmalleja:

Tavallinen.

Tavallinen ja lisäksi ministeriölle.

Ei ulkomaanedustuksen tiedoituksiin.

Ei ulkomaanedustuksen, mutta ulkoasiainministeriön tiedoituksiin.

suurkeinottelijat, joiden nimet tunnetaan ja jotka paraikaa ovat Hollannin floriinin ja muiden kultavalmuuttojen kim-
pussa, saatettaisiin edesvastuuseen.

Holma.

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

OSASTO: C17

ASIA:

Prüsselissä oleva lähetystön rap. n:o 5.

Ministeri Holma.

Pariisi 3/6 1935.

SUOMEN LÄHETYSTÖ

N:o 1003-312

Pariisissa kesäkuun 5 p:nä 1935.

29/10/35		35
7/6-35	5	17
UASIO		

Ulkoasiainministeriölle,

H e l s i n k i.

Lähetän tämän mukana kunnioittaen Ulkoasiainministeriölle raporttini Belgiasta n:o 5, joka käsittelee aihetta:

Belgia ja Moskovan tunnustus.

Holma.

B R Y S S E L I S S Ä O L E V A L Ä H E T Y S T Ö .

Salainen.

RAPORTTI n:o 5.

Pariisi ssa 3 p:nä kesä kuuta 1935.

Asia: Belgia ja Moskovan tun-
nustus.

24/104 hae. 35
7/6.35
EASTO
51 C17

Oleskellessani viime viikolla pari päivää Brysselissä kävin sikkäläisen ulkoasiainministeriön poliittisen osaston päällikön ministeri LE TELLIER'n puheilla. Kysyin häneltä m.m. missä asteessa ^{on} Belgian uuden hallituksen esittäytymistilaisuudessaan signaloima Moskovan tunnustus. Ministeri LE TELLIER vastasi tähän VANDERVELDEN äskettäin käyneen Pariisissa ottamassa yhteyden Moskovan Pariisissa olevan suurlähettilään kanssa, joka toimii välittäjänä. Mitään varsinaisia neuvotteluja ei vielä ole käyty, ainoastaan sondeerauksia tehty. Samoin on äskettäin Genève'issä Belgian edustaja ollut kosketuksissa kaupallisista asioista erään siellä oleskelleen Moskovan-edustajan kanssa. Ministeri LE TELLIER ei kieltänyt että tunnustus tulee aikanaan tapahtumaan. Belgian hallituksen mahdollisista ehdoista ei ministeri LE TELLIER mitään maininnut.

Kysymykseeni luullaanko Belgian ulkoministeriössä, että Moskova tulee vähentämään tähänastista propagandaansa länsimaissa, ministeri LE TELLIER - ollen siis samaa mieltä kuin Lontoon ja Pariisin ulkoministeriöiden korkeat virkamiehet - vastasi pitävänsä tätä ainakin todennäköisenä, lisäten että Belgian hallitus viime aikoina muka ei ole huomannut mitään

JAKELUOHJE:

Tavallinen.

UE 2: A 4.

Jakeluohjemalleja:

Tavallinen.

Tavallinen ja lisäksi ministeriölle.

Ei ulkomaanedustuksen tiedoituksiin.

Ei ulkomaanedustuksen, mutta ulkoasiainministeriön tiedoituksiin.

moskovalaista propagandaa Belgian alueella. Tahtomatta ministeri LE TELLIER'ille yhtä vähän kuin muissa keskusteluissani tästä asiasta antaa sitä käsitystä, että me olisimme levottomia moskovalaisen propagandan lisääntymisestä meidän suunnallamme sikäli että länsimaista tämän kautta Kremlille vapautuu muille kulmille sekä miehiä että rahaa, en kuitenkaan voinut olla hänelle huomauttamatta, että olisi ehkä kevytmielistä luulla tshekan ammatiksi kehittyneen järjestön ammatillisesti kasvatettuine voimineen - joiden joukossa on tsaariaikuisiakin - vapaaehtoisesti hajautuvan ja lakkauttavan toimintansa! Tähän puhuteltavani ei keksinyt muuta vastausta kuin että hän luulee näiden järjestöjen tästä lähtien keskittävän toimintansa enemmän Venäjän sisäisiin tehtäviin, mutta myönsi propagandan varmasti kyllä jatkuvan sellaisissa maissa, joiden struktuuri ehken ei vielä ole täysin varma. Tällaisina maina hän piti Puolaa ja Baltian maita.

Pidän selviönä että Moskovan tunnustamiseen Belgian hallitus ainakin koettaa kombinoida kaupallisia etuja. Puutavaramme kannalta, joka kait Belgiainkin Moskovan neuvotteluissa tulee näyttämään huomattavaa osaa, on meidän täysi syy seurata näitä neuvotteluja. Totean mielihyvällä, että neuvottelut Moskovan kanssa eivät ehtineet johtaa positiiviseen tulokseen ennen Belgian frangin laskea: Suomen puutavarahan sai täten hyvän handicapin tänä vuodeksi ja myyntimme Belgiaan onkin kahden viime kuukauden aikana ollut ainakin tyydyttävä. Miten käy ensi vuonna on, ylläolevaan viitaten, epävarmaa.

Mitä erikoisesti tulee Venäjän kilpailun vuoksi osaksi vaikeutuneeseen - ja tunnustuksen jälkeen ehkä vielä enemmän vaikeutuvaan - pölkkyvientimme Belgiaan - olemehan Belgian suurin pölkkypuun leverantööri - viittaa samassa postissa menevään erikoiskirjeeseen.

Holma.

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5

OSASTO: c 12

ASIA: _____

Drysselin olevan lähetysten raportti n:o 6.

Ministeri Holma

Parisissa, 17/7 1935

SUOMEN LÄHETYSTÖ

Pariisissa heinäkuun 18 p:nä 1935.

N:o

1335-392

ULKOASIAINMINISTERIÖ		
22/7/35 1706 Sal. D. 1935.		
22/7/35	7/2	1706
Myönteä		
Ulkoasiainministeriölle, S	C 17	

Ulkoasiainministeriölle,

Helsinki.

Lähetän täten kunnioittaen Ulkoasiainministeriölle raporttini Belgiasta n:o 6, joka käsittelee
aihetta:

Belgia tunnustanut Moskovan de jure.

Holma.

B R Y S S E L I S S Ä O L E V A L Ä H E T Y S T Ö .

Salainen.

RAPORTTI n:o 6.

Parisi ssa 17 p:nä heinä kuuta 19.35.

Asia: Belgia tunnustanut Moskovan
de jure.

ASIAINMINISTERIÖN		
24/106 Sal. 1935.		
22/7 35.	7/3	111.
MYNNÄ	SAAPU	ASIA
5	C 12	

Kuten raportissani n:o 5 (Belgia) mainitsin, tehtiin toukokuussa Moskovan Pariisissa olevan suurlähettilään välityksellä Belgian puolelta sondeerauksia Moskovan tunnustamisen tarkoituksessa. Viime viikkoina Belgian Pariisissa oleva suurlähettiläs on asiasta neuvotellut moskovalaisen virkaveljensä kanssa, mistä myös Belgian lehdet parin viimeisen viikon kuluessa, tosin enemmän sivumennen, ovat maininneet.

Oleskellessani viime viikolla pari päivää Brysselissä suomalaisen kaupallisen lähetyskunnan käynnin johdosta ja 12/7 dekoroidessani ulkoasiainministeriön kansliapäällikön ja joutuesani senjälkeen istumaan hänen vieressään lähetyskunnalle tarjotuilla aamiaisilla, sain tilaisuuden puhua hänen kanssaan pitkältikin erinäisistä nykyhetkistä kysymyksistä. Tällöin kansliapäällikkö minulle kertoi neuvottelujen Pariisissa joutuneen niin pitkälle, että muodollinen tunnustus joka hetki oli odotettavissa. Tämän sähköitin Pariisin kautta samana päivänä Ulkoasiainministeriölle. Samana iltana vielä molemmat suurlähettiläät vaihtoivat asiaa koskevat noottinsa.

Koska en ole Suomen lehdissä nähnyt näiden noottien tekstejä julaistun, otan ne tähän.

JAKELUOHJE:

Tavallinen.

Jakeluohjelmalleja:

Tavallinen.

Tavallinen ja lisäksi ministeriölle.

Ei ulkomaanedustuksen tiedoituksiin.

Ei ulkomaanedustuksen, mutta ulkoasiainministeriön tiedoituksiin.

Belgian suurlähettilään kirje Moskovan suurlähettiläelle kuuluu näin:

" Monsieur l'Ambassadeur,

Comme suite aux échanges de vues qui ont eu lieu dernièrement à Paris entre les représentants de nos deux pays, j'ai l'honneur d'informer Votre Excellence que mon gouvernement, animé par le désir de contribuer au développement des rapports amicaux entre tous les peuples et à la consolidation de la paix générale, a décidé d'établir, à partir de ce moment, des relations diplomatiques normales avec le gouvernement de l'Union des Républiques socialistes soviétiques, et de procéder, à cet effet, à un échange de ministres plénipotentiaires.

Cette réalisation contribuera heureusement au développement des bonnes relations que nos deux gouvernements souhaitent voir s'établir entre la Belgique et l'Union soviétique et spécialement à l'amélioration de leurs rapports économiques.

Je saisis cette occasion, Monsieur l'Ambassadeur, de renouveler à Votre Excellence l'assurance de ma très haute considération.

L'Ambassadeur de Belgique

E. de GAIFFIER. "

Moskovan suurlähettilään vastaus kuuluu seuraavasti:

" Monsieur l'Ambassadeur,

J'ai pris connaissance avec la plus grande satisfaction de la lettre datée de ce jour par laquelle vous voulez bien m'informer de la décision prise par votre gou-

vernement d'établir, à partir de ce moment, des relations diplomatiques normales avec le gouvernement de l'Union des Républiques socialistes soviétiques et de procéder, à cet effet, à un échange de ministres plénipotentiaires.

Je suis heureux de pouvoir vous informer que le gouvernement soviétique accepte volontiers cette proposition qui vient au devant de ses propres désirs et qui correspond aux intérêts des deux pays aussi bien qu'à la cause de la paix générale.

J'ai la ferme conviction que l'établissement de ces relations contribuera au raffermissement des sentiments amicaux de nos peuples et au développement de leurs relations économiques.

Je profite de cette occasion, Monsieur l'Ambassadeur, pour renouveler à Votre Excellence l'assurance de ma très haute considération.

L'Ambassadeur de l'Union soviétique,

V. POTECHKINE. "

Lehdet julaistessaan kirjeiden sanamuodon lisäävät vielä että molemmat suurlähettiläät jatkuvasti ovat kosketuksissa keskenään erinäisten taloudellistenkin kysymysten järjestämiseksi. Onkin merkille pantava, että noottivaihdossa erikoisesti alleviivataan taloudellisten suhteiden parantamisen toivoa.

Sivumennen sanoen panee merkille, ettei kirjeissä puhuta mitään propagandasta y.m. toisen maan alueella. Esim. antwerpeniläinen Métropole-lehti lausuu tästä suuren ihmettelynsä.

Palatakseni kysymykseen taloudellisista suhteista mainitsen vielä seuraavaa. Kysyin yllämainitulla lounaalla kansliapäälliköltä, onko tarkoitus samanaikaisesti allekirjoittaa jokin arrangement taloudellisten suhteiden järjestämiseksi. Tähän vastasi kansliapäällikkö näin ei olevan asianlaidan, sillä venäläiset eivät tahtoneet samanaikaisesti talouskysymyksiä järjestettävän, koska katsoivat että siten olisi voinut näyttää siltä kuin olisi Moskova ostanut tunnustuksen taloudellisilla myönnytyksillä.

Koska olemme pelänneet että tunnustuksen rinnalla käytävissä talousneuvotteluissa venäläiset, joille kaivospölkkyjen kiintiöiminen Belgiassa tuottaa erikoista haittaa, koettaisivat saada belgialaiset suostumaan kiintiöinnin poistamiseen, kysyin tätä asiaa kansliapäälliköltä, joka vastasi venäläisten kanssa ainakaan toistaiseksi ei siitä puhuttu, minkä lisäksi hän huomautti ettei belgialaisilla ole mitään syytä suostua uusiin kaupallisiin myönnytyksiin Moskovalle, vaan on Belgia puolestaan oikeutettu vaatimaan itselleen kaupallisia etuja.

Moskovan ja Belgian välinen kauppavaihto on viime aikoina tosin kehittynyt Belgialle jossain määrin edullisempaan suuntaan, mistä seuraavat numerot ovat todistuksena:

Moskovan vienti Belgiaan (miljoonissa frangeissa):

<u>1926</u>	<u>1933</u>	<u>1934</u>
237	462	384

Belgian vienti Venäjälle (miljoonissa frangeissa):

<u>1926</u>	<u>1933</u>	<u>1934</u>
7	52	113

Tunnustuksen vastustajat viittaavat siihen että kaup-
pavaihto Moskovan kanssa huolimatta tunnustuksen olemattomuus-
desta viime aikoina on huomattavasti parantunut. Samat pii-
rit kysyvät, onko mitään takeita siitä että tunnustuksen
jälkeen suunta jatkuisi yhtä onnellisesti.

Kannattaa palauttaa mieleen että kuningas ALBERT
vainaja ei tahtonut kuulla puhuttavankaan Moskovan tunnus-
tuksesta. Samoin ent. ulkoministeri HYMANS monin ottein ul-
koministerinä ollessaan vakuutti ei Moskovaa tunnustavansa
ennenkuin Moskova on selvittänyt Venäjällä vallankumouksen
kautta omaisuutensa menettäneiden belgialaisten vaatimukset.
Nykyisessä hallituksessa HYMANS istuu salkuttomana.

Neuvotteluihin tunnustuksesta on aktiivisesti otta-
nut osaa VANDERWELDE, joka kuten tunnettua on salkuton mi-
nisteri nykyisessä hallituksessa.

J. Olma.

5617 433-35

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5

OSASTO: C 17

ASIA:

Brysselissä olevan lähetystön raportti n:o 7.

Ministeri Holme

Parisissa 29/8 1935.

SUOMEN LÄHETYSTÖ

Pariisissa elokuuh. 30 p:nä 1935.

N:o 1577-461.

46 / 108 Val. D. 15.		
29-35	2	15
L. 17		

Ulkoasiainministeriölle,

H e l s i n k i .

Lähetän tämän mukana kunnioittaen Ulkoasiainministeriölle raporttini Belgiasta n:o 7, joka käsittelee aihetta:

Belgian ja Moskovan suhteista.

Holma.

B R Y S S E L ISSÄ OLEVA LÄHETYSTÖ.

Salainen.

RAPORTTI n:o 7.

Pariisi:ssa 29 p:nä elo kuuta 1935.

46/108 Sal. D. N.

Asia: Belgian ja Moskovan suhteista.

3/9-35

5 C17

Käydessäni muutamia päiviä sitten Brysselissä olin myös ulkoministeriön poliittisen osaston päällikön ministeri LE TELLIER'n puheilla. Tarkoitukseni oli lähinnä udella häneltä Etiopian asian viimeisiä uutisia mutta heti kun tulin sisään hän puolestaan rupesi minulta kyselemään BECKin matkan tarkoitusta. Sain siten etsimättömän aiheen antaa hänelle täsmällisiä tietoja tästä matkasta ja samalla puhua hänelle pitkälti Suomen ulkopoliittisista ~~suhteista~~ linjoista yleensä. En rupea tässä uudistamaan minkä sanoin, koska se ei luonnollisesti poikennut missään suhteessa siitä mitä aikaisemmin sekä siellä että Pariisissa olen ulkopoliitikastamme esittänyt. Annoin kuvaukselleni kuitenkin erikoisen perusteellisen luonteen katsoen siihen että ministeri LE TELLIER on designoitu Belgian ensimmäiseksi lähettilääksi Moskovaan. Kun häntä onnittelin - olin asiasta kuullut kautta rantain - ei hän kieltänytkään nimityksensä olevan odotettavissa lähipäivinä. Tähän nähden ja koska hän itse ymmärrettävistä syistä osoitti erikoista kiintoa oloihimme pidin suotavana kertoa hänelle laajemmaltikin

JAKELUOHJE:

Tavallinen.

Jakeluohjelmalleja:

Tavallinen.

Tavallinen ja lisäksi ministeriölle.

Ei ulkomaanedustuksen tiedoituksiin.

Ei ulkomaanedustuksen, mutta ulkoasiainministeriön tiedoituksiin.

ulkopoliittisesta asemastamme ja myös suhteistamme Moskovaan. Olen tuntenut ministeri LE TELLIER'n kahdeksatta vuotta ja olen tämän ajan kuluessa hänelle voinut lukuisia kertoja puhua oloistamme, mikä ehkä nyt voi olla meille hyödyksi hänen siirtyessään Moskovaan.

Tässä yhteydessä mainitsen että Belgian Pariisissa olleen ambassadöörin kuoleman ja Moskovan-lähetystön perustamisen kautta Belgian ulkoasiainedustuksessa on odotettavissa suuri sarja muutoksia, joista teen selkoa kun ne ovat saaneet virallisen vahvistuksen.

Moskovan ja Belgian väliset kauppaneuvottelut ovat jatkuneet kaksi viikkoa Pariisissa. Tämän viikon neuvottelut ovat keskeytyksissä ja belgialaiset neuvottelijat ovat **lähteneet** kotia tekemään selkoa hallitukselleen tilanteesta ja saamaan uusia ohjeita. Lähipäivinä neuvottelut alkanevat uudelleen. Tiedot neuvotteluista ovat vielä siksi hatarat, etten niihin katso voivani tässä yhteydessä kajota.

Holma.